

Юшко С. В. Спрощена система оподаткування для фізичних осіб - підприємців: історія й перспективи застосування

Розширена анотація

Прийняття Податкового кодексу наприкінці 2010 р. супроводжувалося масовим протестом підприємців та їхніх представників, правила оподаткування діяльності яких передбачалося істотно змінити. Врешті-решт активна позиція представників малого бізнесу, негативно налаштованих на подібні нововведення, була почута владою, й чинну редакцію головного податкового документа країни було затверджено без глави першої розділу XIV, яка мала в новому форматі регулювати застосування суб'єктами малого підприємництва спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності. Натомість перехідними положеннями Кодексу було легалізоване подальше (з урахуванням певних особливостей) застосування чинного в 2010 р. варіанта спрощеної системи оподаткування. Наразі дискусія між науковцями, бізнесменами, представниками податкових органів і владою в цілому щодо питань подальшого реформування особливої системи оподаткування для малого й середнього бізнесу триває.

В роботі відзначається, що запровадження спрощеної системи оподаткування для фізичних осіб–підприємців, завдяки її простоті, зрозумілості, мінімізації адміністрування й істотному скороченню податкового навантаження на бізнес, сприяло значній активізації підприємницької діяльності в Україні.

Створена для підтримки й розвитку малого підприємництва спрощена система оподаткування виявилася в ряді випадків задіяною у схемах мінімізації податків і обов'язкових платежів – саме це обумовило запровадження певних обмежень щодо її застосування. І хоча ряд із них так і лишилися тільки в проекті Податкового кодексу, окремі зміни таки набули чинності вже в поточному році, звузивши межі можливої діяльності підприємців – платників єдиного податку.

Зміни, яких зазнала спрощена система оподаткування за період її існування, полягають насамперед у поступовому переведенні платників єдиного податку до лав платників внесків до соціальних фондів (з 2011р. – єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування) на загальних засадах. З одного боку, це істотно підвищило рівень податкового навантаження на цих осіб, а з другого – посилило

соціальний захист як самих підприємців, так і їхніх працівників.

У роботі показано, що зростання податкового навантаження на фізичних осіб – підприємців від моменту запровадження спрощеної системи оподаткування й до сьогодні виявилось неоднаковим для різних груп осіб: найбільшою мірою воно торкнулося тих із них, кому на перших порах було встановлено нижчу від максимальної ставку єдиного податку, що лишало резерви для її подальшого підвищення в умовах знецінення гривні, а також тих, хто залучив до своєї діяльності найманих працівників.

Із метою вирівнювання умов застосування спрощеної системи оподаткування у роботі рекомендовано переглянути граничні ставки єдиного податку, а також підняти верхню межу, яка дає право на застосування даної системи (сьогодні, як і дванадцять років тому, це 500 тис. грн), прив'язавши її до певного змінного показника, наприклад мінімальної заробітної плати. Варто також обмежити можливість застосування спрощеної системи оподаткування в тих видах діяльності, котрі є високоприбутковими.

За результатами дослідження зроблено висновок, що удосконалення системи оподаткування підприємців має торкнутися й реформування загальної системи оподаткування, насамперед у напрямі зниження податкового тягаря, який є просто непомірним, особливо для осіб із невисокими доходами (обов'язкові внески підприємця з чистого доходу сягають для місячного доходу в межах 10-ти мінімальних заробітних плат 49,7 %), усунення наявних колізій у законодавстві, недопущення надмірного адміністративного тиску на платників податків.

Повний текст статті див. за посиланням:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2011_4_4